

Znáte to jméno?

Výročí regionálních osobností na

únor 2022

Ludmila Karlíková

Městská knihovna Boženy Němcové Domažlice

Belfín, František - hudební skladatel

* 11. 07. 1923 - Klatovy (okr. Klatovy)
+ 25. 02. 1997 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Domažlice, Liberec, Teplice, Plzeň, Praha

Literatura: Knihovna Muzea Chodska., Holý, J. P.: Vzpomínka na Františka Belfína. Domažlický deník, roč. 6, 1997, 22. 03., č. 69, s. 14.

Anotace: Dirigent opery v Teplicích, Liberci a od roku 1947 v Plzni. Šéf pražského Filmového symfonického orchestru, autor vokálních i instrumentálních skladeb a filmové hudby. Často vystupoval v Domažlicích. - 25. výr. úmrtí

Bittner, Jan - hudební skladatel

* 28. 12. 1812 - Milavče (okr. Domažlice)
+ 27. 02. 1902 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Holýšov (dříve okr. Domažlice, nyní okr. Plzeň-jih), Domažlice

Literatura: (jph): Narodil se v Milavčích. Pravda, 69, 1988, 2. 7., č. 154, příloha, s. 8., Holý, Jan P.: Památce starého kantora Jana Bittnera. Domažlické noviny, 2, 1993, 30. 4., č. 17, s. 4., Holý, J. P.: Připomeňme domažlického kantorského veterána. Dom. deník, 1997, 15. 4., č. 88, s. 15., Knihovna Muzea Chodska., Kalendárium osobností západních Čech na rok 2002, s. 28. Plzeň, SVK 2001.

Anotace: Pocházel z nevelkého hospodářství č. 29 v Milavčích. Absolvoval český i německý učitelský kurz v Plzni, v letech 1831-1834 absolvoval pražskou varhanickou školu. Učil na německé škole v Holýšově. Roku 1835 nastoupil do školy v Domažlicích, v letech 1871-1877 učil na klasickém gymnáziu. Učitel hudby a zpěvu. Skladatel drobných skladiček pro varhany a orchestr. Přítel J. K. Tyla, B. Němcové a K. H. Borovského. Kalendárium osobností západních Čech na rok 2002 uvádí datum úmrtí 12. února 1902. - 120. výr. úmrtí

Bräuer, Matthias P. - arciděkan

* 03. 02. 1817 - Radošovice (okr. České Budějovice)
+ 1899

Místa působení: Hostouň, Horšovský Týn, Štítary, Mělnice (vše okr. Domažlice)

Literatura: Stippler, S.: Hostouň, s. 124. Töning, Der Andere Verlag c2008.

Anotace: Studoval na gymnáziu v Budějovicích, 25. července 1842 je vysvěcen na kněze. Roku 1842 přichází na 15 let do horšovskotýnské duchovní správy jako kaplan. Poté působí jako farář v Mělnici a ve Štítarech. Dne 13. září 1874 nastupuje do úřadu děkana v Hostouni. Od roku 1875 je také sekretářem hostouňského vikariátu. V roce 1881 je jmenován čestným občanem Hostouně. Dne 12. března 1885 se stává arciděkanem v Horšovském Týně, kde zůstává až do svého penzionování v roce 1891. Autor zápisů o hostouňské farnosti. - 205. výr. narození

Brichcín, Milan, doc., PhDr. - ředitel Psychologického ústavu UK

* 24. 12. 1930 - Čermná (okr. Domažlice)
+ 28. 02. 2012

Místa působení: Domažlice, Praha

Literatura: Holý, J. P.: Krajanské blahopřání k životní sedmdesátce Milanu Brichcínovi. Domažlický deník, roč. 9, 2000, 20. 12., č. 295, s. 18., PNP-LA.

Anotace: Pocházel z učitelské rodiny. Otec byl řadu let řídícím učitelem v Draženově, kde prožívali synové Milan, Slavoj (* 1935, psychiatr léčebny v Bohnicích) a dcera Dagmar, (provdaná Růžičková, domažlická lékařka) své dětství. Na domažlickém gymnáziu maturoval v roce 1949. Poté pokračoval ve studiu na Univerzitě Karlově, kde se již za studií zúčastnil různých psychologických průzkumů. Od roku 1993 působil jako ředitel Psychologického ústavu UK. Je autorem publikací Teoretické a metodologické problémy výzkumu volních procesů (1966), Přístrojové metody v psychologické diagnostice (1981), Vůle a sebekontrola: teorie, metody, experimenty (1999). - 10. výr. úmrtí

Fayl, Antonín Emil, JUDr. - purkmistr Domažlic

* 26. 02. 1797 - Droužkovice (okr. Chomutov)
+ 15. 01. 1872 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Holý, J. P.: Náš pan měšťanosta. Domažlický zpravodaj, roč. 19, 1992, č. 5., Matriční záznam o úmrtí na internetových stránkách projektu Porta fontium.

Anotace: Purkmistr města Domažlic. Studoval v Praze práva, od května 1825 působil v Domažlicích, kde se oženil. Nelichotivě se o něm v dopisech zmiňuje spisovatelka Božena Němcová. Je pochován na hřbitově U Svatých. - 225. výr. narození

Frabša, František Salesius - spisovatel

* 04. 02. 1887 - Unhošť (okr. Kladno)
+ 10. 06. 1956 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Chodsko

Literatura: Kalendárium osobností západních Čech na rok 1997, s. 14. Plzeň: SVK, 1996., Památník národního písemnictví - Literární archiv.

Anotace: Působil jako spisovatel, básník nebo překladatel z ukrajinského jazyka. Redigoval nejrůznější almanachy a sborníky, aktivní byl také na poli politickém. Často navštěvoval Chodsko, spolupracoval s domažlickým spisovatelem Josefem Masopustem.
- 135. výr. narození

Jiřík, Václav, JUDr. - c. k. generální námořní komisař

* 30. 07. 1856 - Malonice (okr. Domažlice)
+ 28. 02. 1932 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Vídeň (Rakousko), Pula (Chorvatsko), Praha

Literatura: (vs): Václav Jiřík - světoběžník z Malonic. Domažlicko, roč. 12, 2002, 06. 02., č. 6, s. 5, fot.

Anotace: Studoval na klatovském gymnáziu, kde roku 1876 maturoval. Začal studovat práva, která v roce 1878 přerušil. Jako provizorní námořní elév vstoupil do služeb válečného námořnictva. Navštívil postupně Malou Asii, černomořské pobřeží, Anglii, Indii, Austrálii a další místa. Dokončil právnická studia, sloužil na ministerstvu obrany ve Vídni. V roce 1913 byl jmenován generálním námořním komisařem a zodpovídal za veškerou správu a finanční agendu válečného námořnictva. Československá republika využila jeho znalostí a zkušeností a pověřila ho navázáním dopravních styků po Dunaji. Stal se prvním generálním ředitelem Československé státní plavby dunajské a posléze Čsl. akciové plavební společnosti dunajské. V době působení v Pule založil Českou obec v Pule. Rodným Malonicím odkázal ve své poslední vůli částku 50 000 korun. - 90. výr. úmrtí

Karlíková, Ludmila, PhDr. - historička umění

* 15. 12. 1920 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 25. 02. 2007 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Domažlice, Praha

Literatura: Holý, J. P.: Jubileum pilné spolupracovnice. Domažlický deník, roč. 9, 2000, 07. 12., č. 284, s. 16., Hana, O.: Životní výročí L. Karlíkové. Domažlický deník, roč. 9, 2000, 15. 12., č. 291, s. 18., Holý, J. P.: Opožděné, ale tím srdečnější přání k životnímu jubileu. Domažlický zpravodaj, roč. 28, 2006, č. 9, s. 14., Holý, J. P.: Bolestné loučení... Domažlický zpravodaj, roč. 29, 2007, č. 4, s. 18., (jhs): Odešla Ludmila Karlíková-Prunarová. Domažlický deník, roč. 16, 2007, 07. 03., č. 57, s. 11.

Anotace: Narodila se v domě čp. 125 na náměstí, kde sídlila ještě po 2. světové válce Prunarova tiskárna. Je pravnučkou kniháře, knihkupce, vydavatele a tiskaře Karla E. Prunara. Absolventka domažlického gymnázia (1940), poté se vyučila tiskařskému řemeslu a po válce pokračovala ve studiu na Karlově univerzitě, obory národopis a výtvarné umění, kde promovala v roce 1952. Disertační práci zaměřila na barokního architekta Bartolomea Scottiho. Nastoupila do Národní galerie, kde působila ve sbírce moderního umění. Připravila řadu výstav o Antonínu Slavičkovi, Janu Preislerovi, Vladimíru Komárkovi. Přispívala do uměleckých časopisů. Samostatně vydala monografie Josef Hubáček, Antonín Hudeček, Jan Trampota, František Kaván. Je autorkou výstavních katalogů k dílu Antonína Slavička, Martina Benky, Vladimíra Silovského, Josefa Hubáčka. - 15. výr. úmrtí

Koumal, Vladislav, kpt. - stíhací pilot

* 11. 06. 1929

+ 03. 02. 1967 - Blížejev (okr. Domažlice)

Místa působení: Líně (okr. Plzeň-sever)

Literatura: Šebek, S.: Smrt letce připomíná zdevastovaný památník. Domažlický deník, roč. 20, 2011, 20. 05., č. 118, s. 2., fot., Šebek, S.: Památníku se vrátila důstojnost. Domažlický deník, roč. 20, 2011, 29. 09., č. 228, s. 1.

Anotace: Kapitán Koumal, pilot letectva Československé lidové armády z posádky v Líních, přelétal s letadlem MiG-15 nad Domažlickem dne 1. února roku 1967, když mu nečekaně selhal stroj. Údajně se zasloužil o to, aby jeho letadlo nedopadlo přímo do Blížejova, ale dokázal stroj nasměrovat do neobydlené oblasti. Na okraji lesa nad obcí Blížejev ve směru na Lazce stojí u silnice památník, který tuto tragédii připomíná. - 55. výr. úmrtí

Kraus, Václav Antonín - malíř

* 28. 02. 1717 - Horšovský Týn (okr. Domažlice)

+ 20. 11. 1773 - Horšovský Týn (okr. Domažlice)

Místa působení: Horšovský Týn, Třebnice (vše okr. Domažlice), Všekary (dříve okr. Domažlice, nyní okr. Plzeň-jih)

Literatura: Haubert, J.: Výtvarní umělci Domažlicka v období baroka, s. 120. In: Výroční zpráva Okresního archivu Domažlice za rok 1980. Horšovský Týn: Okresní archiv, 1981.

Anotace: V roce 1743 se oženil s Kateřinou Pfirmovou. Roku 1742 maluje oltářní obraz pro kostel v Třebnicích. V roce 1744 provádí obnovu oltářních obrazů v kostele sv. Apolináře v Horšovském Týně, roku 1767 vymalování kostela ve Všekarech. Syn Jana Antonína Krause, bratr Josefa Karla Krause, tchán malíře Martina Strejce. - 305. výr. narození

Langenberger, Alois - sochař

* 17. 04. 1898 - Pozorka (městská část Dubí, okr. Teplice)

+ 26. 02. 1962 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Toman, P.: Nový slovník československých výtvarných umělců. L-Ž, s. 8. P., Rudolf Ryšavý 1950., Tvůrce pamětní desky prof. Procházky. Hudební Domažlice 1957, 07. 06. 1957, s. 3.

Anotace: Pocházel z Teplicka. Žák odborné keramické školy v Teplicích-Šanově. Sochař v Praze, činný hlavně v Domažlicích, kde žil. Kromě drobnějších plastik je autorem podobizen spisovatele J. F. Hrušky (bronz v městské galerii v Plzni), J. Vrby (bronz), Jindřicha Jindřicha (mramor), pamětní desky s reliéfem K. M. Čapka Choda, busty literárního kritika Arne Nováka, chodského dudáka Jana Kobese a dalších. Autor pomníku starosty Petra Hany, který byl odhalen 16. dubna 1933 v Hanově parku. - 60. výr. úmrtí

Ludvík, Jan - starosta Domažlic

* 09. 02. 1862 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 30. 07. 1930 - Babylon (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Hana, O.: Představitelé města Domažlic, s. 1., Hana, O.: Domažlický starosta Jan Ludvík. Domažlický deník, roč. 9, 2000, 29. 07., č. 175, s. 12.

Anotace: Velkoobchodník a majitel domu čp. 61 na náměstí. Syn Václava Ludvíka, měšťana a obchodníka a Anny, rozené Adamovičové. Do úřadu nastoupil po Petru Hanovi 8. listopadu 1905, působil v něm po čtyři volební období až do 27. června 1919, kdy jej vystřídal starosta František Rádl. Období jeho starostování provázela pověst nejšetrnější éry, jaká kdy panovala na domažlické radnici, přesto vykazuje činnosti, které byly přínosem pro město. Bylo provedeno sčítání lidu, dokončeny restaurační práce kostela U Svatých, zakoupen pozemek na rozšíření hřbitova, provedena regulace Zubřiny postavením nábreží téměř po celém průtoku městem, došlo k úpravě Chodského náměstí. Pohřeb žehem se konal v plzeňském krematoriu 2. srpna 1930. - 160. výr. narození

Majerová, Marie - spisovatelka

* 01. 02. 1882 - Úvaly (okr. Praha-východ)
+ 16. 01. 1967 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha, Kladno, Chodsko, Domažlice

Literatura: Majerová, M.: Z luhů a hor, s. 63. P., Grafie 1920.

Anotace: Prozaička, novinářka a překladatelka z francouzštiny, němčiny a ruštiny. Domažlice a Chodsko navštívila na začátku 1. světové války. Své dojmy z pobytu v kraji zaznamenala v básnické próze Čerchov (1915) včleněné do sbírky Z luhů a hor, později vydané pod názvem Má vlast. - 140. výr. narození

Masopust, Tomáš P. - farář

* 26. 05. 1829 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 11. 02. 1897 - Poleň (okr. Klatovy)

Místa působení: Švihov, Poleň (vše okr. Klatovy), Koloveč (okr. Domažlice)

Literatura: Holý, J. P.: Věrně šel ve stopách svého učitele. Domažlický deník, roč. 6, 1997, 24. 03., č. 70, s. 12.

Anotace: Narozen v měšťanské koželužské rodině na Dolejším předměstí. Byl žákem S. Blättenbauera, který jej připravil ke studiu na klatovském gymnáziu. Po maturitě pokračoval ve studiu v českobudějovickém semináři, tam byl vysvěcen roku 1854. Jako kaplan působil ve Velešíně, ve Švihově a v Kolovči, kde vydal v letech sbírku církevních písní Kancionálek. Jako farář působil v šumavské Poleni, kde se stal čestným občanem. Prasynovcem byl spisovatel J. Masopust. - 125. výr. úmrtí

Mathauser, Julius - malíř

* 03. 02. 1857 - Staňkov (okr. Domažlice)
+ 21. 05. 1885 - Staňkov (okr. Domažlice)

Místa působení: Praha

Literatura: Toman, P.: Nový slovník československých výtvarných umělců. 2, s. 110. P., Rudolf Ryšavý 1950., Matriční záznam o narození a úmrtí na internetových stránkách projektu Porta fontium., Kümpel-Staňkovský, B.: Staňkovsko, s. 79. Staňkov: Bohuslav Kümpel-Staňkovský, 1940.

Anotace: Nejmladší syn pekařského mistra Ondřeje Mathausera a bratr malíře Josefa Mathausera. Žákem pražské malířské akademie v letech 1880 až 1884. Jeho malířské nadání vzbuzovalo velké naděje, ve věku 28 let však zemřel na plicní tuberkulózu. Pohřben na staňkovském hřbitově. - 165. výr. narození

Myška, Josef - lékárník

* 21. 02. 1812 - Libkova Voda (okr. Pelhřimov)
+ 27. 02. 1896 - Písek (okr. Písek)

Místa působení: Všeruby, Kdyně (vše okr. Domažlice), Písek

Literatura: Kurcová, J.: Co ještě víme o Josefu Myškovi? Kdyňsko, roč. 7, 2011, leden, č. 1, s. 11, 12.

Anotace: Narozen v Libkově Vodě u Pelhřimova jako prvorozený syn učitele. Společně s mladším bratrem Vojtěchem vystudoval gymnázium v Jindřichově Hradci, roku 1839 pak absolvoval lékařskou fakultu pražské univerzity a získal magisterský diplom. V červenci 1841 nastupuje jako odpovědný správce do všerubské lékárny, jejíž provozovatel František Regenspurský na jaře téhož roku předčasně zemřel. S vdovou po tomto lékárníkovi, Antoníí Regenspurskou, se pak o 4 roky později žení. Společně vychovali 3 děti: Josefínu, Marii a Karla, jediný syn však již v roce 1871 umírá. Myškoví část domu pronajímali komisařům finanční strážce, odtud také pochází jejich seznámení se s rodinou Boženy Němcové, která u nich bydlela řadu měsíců. Její manžel Josef Němec totiž právě ve Všerubech několik měsíců působil jako finanční komisař. Po požáru této obce roku 1852 se lékárníková rodina stěhuje do Kdyně, v září roku 1854 získává kdyňské měšťanství. Josef Myška stál roku 1863 u zrodu Měšťanské besedy, byl členem hospodářsko-lesnického spolku, činný byl i ve výboru Občanské záložny. Roku 1865 se stává starostou novokdyňského okresu za stranu mladočechů, zastává i funkci starosty Nové Kdyně. V roce 1880 opouští Kdyni, lékárnu i dům prodává a stěhuje se do Písku k rodině své dcery Marie. Umírá v únoru roku 1896. - 210. výr. narození

Ninger, František - vládní rada

* 06. 02. 1862 - Chotěboř (okr. Havlíčkův Brod)
+ 18. 06. 1938 - Brno (okr. Brno-město)

Místa působení: Domažlice, Plzeň, Brno

Literatura: Špelda, A.: Hudební místopis Domažlicka, s. 15. Plzeň, KKS 1977., Hana, O.: Vzpomínka na prvního předsedu Čerchovanu. Dom. deník, 7, 1998, 14. 11., č. 267, s. 11., Vorlíček, J.: Výročí Fr. Ningera. Dom. deník, 11, 2002, 9. 2., č. 34, s. 16.

Anotace: Narodil se ve staré měšťanské rodině. Jeho otec Karel Ninger byl obchodníkem a dlouhá léta i starostou města Chotěboře. Častým hostem v rodině byl F. L. Rieger. Po absolvování reálky v Kutné Hoře odešel studovat chemii na České vysoké učení technické. Dráhu chemika začal v cukrovaru v Doksanech u Roudnice a poté působil v dalších v Praze, u Čáslavi, v Berouně, u Mladé Boleslavi. Do Domažlic nastoupil v roce 1898 jako vrchní kontrolor technické finanční služby. Již ve svých dřívějších působištích se podílel na organizování kulturně-spoločenského života. V roce 1899 dal podnět k založení Hudebního a pěveckého kroužku v Domažlicích, který i sám vedl. Toto sdružení pak vedlo k založení pěveckého spolku Čerchovan, jehož byl prvním předsedou. Zvolen byl na jeho ustavující schůzi 21. 4. 1901. V prosinci roku 1902 byl přeložen do Plzně, v roce 1919 pak do Brna, kde působil jako vládní rada do roku 1929, kdy odešel na odpočinek. Byl pohřben do rodinného domu ve svém rodném městě. Otec MUDr. Františka Ninger. - 160. výr. narození

Odkoupení várečného práva městem od domažlických měšťanů (Domažlice, 18. 02. 1887)

- 18. 02. 1887 - Domažlice (okr. Domažlice)

Literatura: (Kt): Také domažlický pivovar. Zpravodaj AS Domažlice, roč. 14, 1987, č. 4, s. 4.

Anotace: Organizované vaření piva je v Domažlicích doloženo nejpozději v 11. století - již tehdy zde existoval sladovnický a pivovarnický cech. Zprvu vařili jen měšťané, roku 1341 je králem Janem Lucemburským povoleno městu postavit "obecní" pivovar. Až o několik staletí později Domažlice odkupují od měšťanů várečné právo. Stalo se tak 18. února roku 1887, kdy byla tato výsada odprodána zbylými 151 měšťany a to za částku 45 000 zlatých. Nastala tak nová epocha výroby piva. - 135. výr. události

Pachta z Rájova, Daniel - císařský rada

* 1609 - Horšovský Týn (okr. Domažlice)
+ 03. 02. 1682 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha

Literatura: (aks): Politik třicetileté války. Domažlicko, 4, 1994, 21. 7., č. 29, s. 5., Kalendárium osobností západních Čech na rok 1999, s. 2. Plzeň, SVK 1998., Holý, J. P.: Daniel Pachta z Rájova a Týna. Dom. deník, 11, 2002, 4. 3., č. 53, s. 26.

Anotace: Narozen v měšťanské horšovskotýnské rodině. Sňatkem a koupí získal řadu statků a panství, vyženil např. Poběžovice. Dosáhl titulu císařského rady a zastával funkci tajného sekretáře dvorské kanceláře, purkrabího Královéhradeckého kraje a zemského sudího. Krátkou dobu byl místodržícím. Císař Ferdinand jej 7. července 1654 povýšil do rytířského stavu. - 340. výr. úmrtí

Paroubková, Jiřina - učitelka

* 21. 02. 1917 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 14. 11. 2012 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Blahopřání k životnímu jubileu J. Paroubkové. Domažlický deník, roč. 6, 1997, 19. 02., č. 42, s. 12., Vorlíček, J.: Pětaosmdesátiny Jiřiny Paroubkové. Domažlický deník, roč. 11, 2002, 21. 02., č. 44, s. 17., Nováková, V.: Vzácné jubileum Jiřiny Paroubkové. Domažlicko, roč. 17, 2007, 28. 02., č. 9, s. 3, fot., Babor, J.: Zemřela Jiřina Paroubková. Domažlický deník, roč. 21, 2012, 20. 11., č. 271, s. 2., Bílková, H.: Vzpomínka na Jiřinku Paroubkovou. Domažlický deník, roč. 21, 2012, 21. 11., č. 272, s. 2., Babor, J.: Domažlice se loučily s Jiřinou Paroubkovou. Domažlický deník, roč. 21, 2012, 23. 11., č. 274, s. 3., Antoš, S.: Život Jiřiny Paroubkové se uzavřel. Domažlický zpravodaj, roč. 34, 2012, č. 12, s. 3., (red): Německé policii bylo celkem jedno, kolik odevzdáme stanů. Chtěli naše vlajky. Plzeňský deník, 2014, 17. 01., č. 14, s. 18, fot., Internetové stránky projektu Paměť národa, heslo Jiřina Paroubková.

Anotace: Dcera malíře Jana Paroubka, sestra architekta Jaroslava Paroubka a Vlasty Paroubkové, vnučka Jakuba Růžka, pravnučka Jana Regála. Učitelka, po většinu své pedagogické dráhy působila na školách okresu Domažlice, jen za války několik let učila ve Stachách na Šumavě. Nejdéle učila na ZŠ Komenského 17. Celoživotní láskou byl skauting. Skautkou se stala již před válkou, po obnově junácké organizace byla střediskovou vedoucí Junáka. Členka Svojsíkova oddílu, který tvoří zasloužilí junáci. Se skautskou činností souvisí i práce v odboru turistiky. Vedla dětský turistický kroužek při odboru turistiky Jiskry Domažlice, připravovala pravidelná školení cvičitelů turistiky. Třiadvacet let byla kulturní referentkou Českého svazu zahrádkářů Domažlice. Organizovala přednášky, sama přednášela, podílela se na řadě zahrádkářských výstav. Spolupracovnice Muzea Chodska, kde se již v důchodu věnovala evidenci sbírkových předmětů, především z oblasti výtvarného umění. Autorka publikace Osmdesát let junáctví v Domažlicích a článků v odborných regionálních publikacích: např. Domažlicko a Národní divadlo. In: Z Chodského hradu III-1984, Počátky junáctví v Domažlicích. In: Muzejní sborník, 1991. - 105. výr. narození

Petula, Beno, JUDr. - okresní hejtman

* 1864 - Nové Město nad Metují (okr. Náchod)
+ 17. 02. 1942 - Plzeň (okr. Plzeň-město)

Místa působení: Horšovský Týn (okr. Domažlice)

Literatura: Gryc, S., Kuneš, V., Thomayer, L.: Žili v Horšovském Týně, s. 55. Město H. Týn 2002.

Anotace: Vystudoval práva a roku 1897 byl jmenován okresním hejtmanem v Tachově. V roce 1900 přišel do Horšovského Týna. Zde postupně pracoval jako místodržitelství tajemník, v letech 1911-1919 jako okresní hejtman a posléze jako místodržitelství rada (1920-1923). Už ve zralém věku se oženil s Annou Beerovou, dcerou knížecího rentmistra. Petula podporoval spolkové a klubové aktivity občanů města, věnoval se vzdělanosti a osvětě. Ovládal několik jazyků a také překládal - např. francouzskou milostnou poezii. K městu i ke kraji měl vřelý vztah, což dokládá fakt, že v r. 1935 věnoval českému muzeu ve Staňkově několik vzácných historických zbraní, 6 obrazů a 4 unikátní historické knihy. Po celý život vášnivě fotografoval. Systematicky se zabýval zahradnictvím, založil ve městě dvě zahrady, kde vysadil mnoho stromů z jižní Evropy. Byl také velkým milovníkem umění a zaníceným sběratelem starožitností. Uprostřed války v únoru 1942 vážně onemocněl, byl převezen do plzeňské nemocnice, kde také 17. února zemřel. - 80. výr. úmrtí

Roh, Jan - biskup Jednoty bratrské

* 1491 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 11. 02. 1547 - Mladá Boleslav (okr. Mladá Boleslav)

Místa působení: Mladá Boleslav

Literatura: Zpravodaj AS Domažlice, 14, 1987, č. 8-9, s. 1., Holý, J. P.: Syn starých Domažlic. Nové Domažlicko, 8, 1977, č. 37, s. 3.

Anotace: Narodil se v Domažlicích v rodině hrnčíře Mikuláše Roha, který měl na předměstí hrnčířskou dílnu a na náměstí dům. Vyučil se tkalcem, později se rozhodl stát se bratrským knězem. Učednická léta prožil v Litomyšli pod vedením jednoho ze zakladatelů jednoty Vavřince Krasonického. Tam se podrobně seznamoval s německými reformačními názory. Pro svou dobrou znalost němčiny býval vysílán církví k jednání do ciziny. Osobně se znal s reformátorem Martinem Lutherem a do češtiny přeložil jeho nejdůležitější myšlenky. Ovládal i latinu. Roku 1529 byl zvolen biskupem Jednoty bratrské a bývá tak považován za předchůdce Jana Blahoslava a tím i nepřímo Jana Ámose Komenského. Byl autoritou nejen ve věcech církevních, ale i velkým znalcem češtiny, ač prý do smrti "po domažlicku zadrhoval", jak o něm napsal Jan Blahoslav. Největší zásluhu si získal vzornou úpravou knih, které čeští bratři vydávali. Uskutečnil některé jazykové úpravy - nahradil tehdy používané uo zjednodušeným ů. Řadu úprav převzal právě Jan Blahoslav do Gramatiky české. K jeho dalším zásluhám patří skvostné první vydání bratrského zpěvníku Písně chval božských z roku 1541 v renesanční pražské tiskárně Pavla Severína z Kapí Hory, Německý zpěvník (1531) a proslulá Bratrská konfese (vyznání víry). Do kancionálu Písně chval božských přejal jednu píseň Jana Sylvána. Roku 1536 byla z rozhodnutí městské rady jeho jménem pojmenována ulice z Dolejšího předměstí k tzv. Hvízdalce. - 475. výr. úmrtí

Řehák, Miloslav - malíř

* 17. 02. 1922 - Praha (okr. Hlavní město Praha)
+ 06. 12. 1991

Místa působení: Klenčí pod Čerchovem, Postřekov, Trhanov (vše okr. Domažlice), Chodsko
Literatura: Toman, P.: Nový slovník československých výtvarných umělců. 2, s. 389, dodatek s. 160. P., SNKLHU, 1955., Internetové stránky Archivu výtvarných umění, heslo Miloslav Řehák.

Anotace: Malíř krajin a figurálních motivů. Ve druhé polovině 50. let se zaměřil na Chodsko, kde vytvořil řadu obrazů zejména v okolí Klenčí, Postřekova a Trhanova. Žák profesora Cihelky, působil jako umělec a pedagog. Autor obrazů Zákoutí u Trhanova (1954), Letní den.
- 100. výr. narození

Schnabl, Antonín - kronikář

* 18. 08. 1784 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 19. 02. 1852 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Domažlice

Literatura: Vogeltanz, J.: Pamětihodné příhody královského města Domažlic. Domažlický deník, roč. 8, 1999, 27. 02., č. 49, s. 12., Vogeltanz, J.: Z historie Domažlic. Domažlický zpravodaj, roč. 21, 1999, č. 2, s. 10., Hana, J.: K otázce kozinovských pověstí. Z Chodského hradu 1985., Schnabl, A.: Kniha pamětihodných příhod královského města Domažlic 1631-1859. Přepsal a komentáři opatřil Jan Vogeltanz. Domažlice: Nakladatelství Českého lesa, 2013.

Anotace: Patří k předním českým kronikářům a letopiscům 19. století. Domažlický měšťan, mistr polocajkářský a kostelník děkanského chrámu Narození Panny Marie. V rozsáhlých pamětech vedených od roku 1836 zapsal historii města, nejbližšího okolí, ale i události zemské a evropské zpětně od roku 1631. Kroniku nazývá Knihou paměti hodných příhod královského města Domažlic, jakož něco i celé země české. Kronika obsahuje 256 stran textu a předmluvu, se kterou se obrací ke čtenáři. Kronika je uložena v opise v Muzeu Chodska.
- 170. výr. úmrtí

Sokol, Rudolf, prof., PhDr. - geolog

* 26. 07. 1873 - Sadská (okr. Nymburk)
+ 03. 02. 1927 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha, Plzeň, Domažlicko

Literatura: On-line katalog regionálních osobností Středočeské vědecké knihovny v Kladně, heslo Rudolf Sokol., (red): Vzpomínka na profesora dr. Rudolfa Sokola. Domažlický deník, roč. 7, 1998, 03. 02., č. 28, s. 14.

Anotace: Absolvent přírodních věd na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Následně působil jako pedagog na středních školách v Plzni a v Praze. Roku 1917 habilitován na pražské univerzitě z geologie. Své výzkumy prováděl zejména v oblasti Českého lesa a Šumavy. Také odborně publikoval - pro region Domažlicka je nejvýznamnější jeho několikasvazkové dílo "Český Les: Geologický průřez horstvem a předhořím". Nedaleko od obce Babylon nalezneme přírodní památku Sokolova vyhlídka s pamětní deskou věnovanou tomuto významnému českému geologovi a mineralogovi. - 95. výr. úmrtí

Stodola, Leoš, RNDr. - geolog

* 03. 02. 1927 - Domažlice (okr. Domažlice)
+ 06. 08. 1953 - Sokolov (okr. Sokolov)

Místa působení: Sokolov

Literatura: Kunc, K.: Kdy zemřeli? 1971-1974, s. 222. P., SK ČSR 1974., Holý, J. P.: Vynikající geolog z Domažlic. Domažlický deník, roč. 6, 1997, 09. 12., č. 288, s. 12.

Anotace: Narodil se na Bezděkovském předměstí č. 124 (Hubrovna). Otec byl důstojník v domažlických kasárnách. Studium zahájil na gymnáziu v Domažlicích, maturoval v Písku. Absolvoval Univerzitu Karlovy v Praze. Působil jako oblastní geolog u n. p. Uhelný průmysl. Autor prací Zpráva o geologickém výzkumu kaolinových ložisek kolem Kadaně, Podkrušnohorské krystalikum. Zemřel po těžkém úrazu v sokolovské nemocnici. - 95. výr. narození

Svačina, Stanislav - učitel hluchoněmých dětí

* 27. 05. 1898 - Koloveč (okr. Domažlice)
+ 10. 02. 1992 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Praha, Domažlice

Literatura: Domažlický zpravodaj, 20, 1993, č. 5, s. 1., (vor): Rozloučení s S. Svačinou. Domažlicko, 2, 1992, č. 21, s. 2., Kalendárium osobností západních Čech na rok 1998, s. 44. Plzeň, SVK 1997, Vorlíček, J.: Krátká vzpomínka na Stanislava Svačinu. Dom. deník, 11, 2002, 13. 2., č. 37, s. 17., Vorlíček, J.: Tenista a pedagog Stanislav Svačina. Dom. deník, 11, 2002, 8. 3., č. 57, s. 17.

Anotace: Pocházel z kolovečské učitelské rodiny, která se přestěhovala do Domažlic. Domažlický učitel a muzikant, člen dudáckých lidových souborů. Bratr Rudolfa Svačiny. Spolu s ním založil v roce 1917 Svačinovu dudáckou muziku. Rudolf v ní hrál na housle, Stanislav na dudy, které dostal za úspěšnou maturitu. Svačinova dudácká muzika vystoupila poprvé na podzim roku 1917 v Praze a působila padesát let. Vystupovala i v životopisném filmu o Bedřichu Smetanovi Z mého života. Stanislav Svačina byl i uznávaným odborníkem ve vyučování a výchově hluchoněmých. Spoluzakladatel české logopedie. V polovině 20. let stál jako aktivní tenista u zrodu tenisového oddílu SK Sněhaři. - 30. výr. úmrtí

Sylván, Ján - autor latinských veršů

* 1493 - Trnava (Slovensko)
+ 14. 02. 1572 - Domažlice (okr. Domažlice)

Místa působení: Horšovský Týn (okr. Domažlice), Domažlice

Literatura: Závacká, V.: Literární průvodce Chodskem. Domažlice, KBN 1984., Špelda, A.: Hudební místopis Domažlicka, s. 8. Plzeň, KKS 1977., Strér, B.: Erbovní rodiny v Domažlicích, s. 17., Domažlice 1937., Gryc, S.: První slovenský básník zemřel v Domažlicích. Dom. deník, 13, 12. 1., č. 9, s. 12., Gryc, S., Kuneš, V., Thomayer, L.: Žili v Horšovském Týně 2002, s. 13. Město H. Týn 2002.

Anotace: Působil jako písař Jana Popela z Lobkovic v Horšovském Týně. Pravděpodobně je autorem českých nápisů z roku 1558 v tamní zámecké kapli, které popisují, jakým způsobem Jan z Lobkovic získal velkostatek Horšovský Týn od Volfa Dobrohosta z Ronšperka. Nápis také dokumentují požár Horšovského Týna v roce 1547. Při tomto požáru uhořela i jeho manželka Anna. Po smrti Jana Popela z Lobkovic přišel Ján Sylván roku 1570 do Domažlic. Byl majitelem "sylvánovského domu" vedle radnice a dvora na Bezděkově, zastával úřad radního. Pochován byl ve starém kostele klášterním, nade dveřmi mu byl zasazen epitař. Roku 1536 složil píseň Z hlubokosti volám k tobě, všemohoucný věčný Bože, r. 1540 píseň Zpomožíš mi z hoře mého, kterou přejal Jan Roh do kancionálu Písně chval božských. Vydal Písně nové na sedm žalmů kajících a jiné žalmy v roce 1571. Proslavil se svou literární tvorbou jako první slovenský básník, který psal ve svém národním jazyce. Základní údaje o něm zveřejnil již na sklonku 19. stol. domažlický gymnaziální profesor Bohumil Strér. V roce 1957 vydala v Martině Matice slovenská faksimile zpěvníku Písně Jána Sylvána, který vyšel poprvé v r. 1571. Pozn.: Rok úmrtí uvádí Strér 1574, JPH 1573 a v Žili v Horšovském Týně 1573, další prameny 1572. - 450. výr. úmrtí

Šamberger, Ludvík, Ing. - ekonom

- * 12. 07. 1878 - Kout na Šumavě (okr. Domažlice)
- + 19. 02. 1937 - Praha (okr. Hlavní město Praha)

Místa působení: Praha

Literatura: Kunc, K.: Kdy zemřeli? 1937-1962, s. 263. P., Národní knihovna 1962., Kunc, K.: Kdy zemřeli? 1971-1974, s. 208. P., SK ČSR 1974., Holý, J. P.: O dvou slavných bratřích z Kouta na Šumavě. Domažlický deník, roč. 10, 2001, 07. 02., č. 32, s. 15.

Anotace: Narodil se v čp. 93 v početné rodině tkalce a obecního sluhy Jana Šambergera a jeho ženy Anny, rozené Šperlové ze Starého dvora. Bratr MUDr. Františka Šambergera, absolvent domažlického gymnázia. Národohospodářský publicista, úředník velkostatků Sylva-Tarouci v Praze. Autor prací Spravedlivá berní reforma, Stabilizace mzdy a služného, Návrh směrnice pro pozemkovou reformu. - 85. výr. *úmrtí*

Teplý, František - kaplan

- * 05. 02. 1867 - Marčovice (okr. Strakonice)
- + 11. 06. 1945 - Malenice (okr. Strakonice)

Místa působení: Klenčí pod Čerchovem (okr. Domažlice)

Literatura: Kunc, K.: Kdy zemřeli? 1937-1962, s. 284. P., SK ČSR 1962., Kryl, R.: Jak se kaplan František Teplý stal rodopiscem a archivářem. In: Český lid, roč. 34, 1947, č. 4, s. 65-9., Svobodné noviny, 1947, 06. 02., s. 5., Jihočeský sborník historický, 24, 1955, s. 59-67., Maur, E.: Chodové. P., UK 1984.

Anotace: Zaměnil kněžské povolání za archivní službu. Byl nadšeným milovníkem historie, pilným a zkušeným archivním badatelem. Neprošel však odborným historickým školením a postrádal zejména smysl pro koncepční a kritický výklad. Tyto skutečnosti poznamenaly i jeho a Baarovu knihu Klenčí, kde dějiny Klenčí splynuly s dějinami Chodska. K chodské minulosti byl Teplý přiveden právě J. Š. Baarem. Spoluautor publikací Chodská čítanka nebo Klenčí - městečko na Chodsku. - 155. výr. *narození*

Veber, Jiří P. - farář

* 11. 02. 1922 - Zduchovice (okr. Příbram)
+ 29. 09. 2010 - Šumperk (okr. Šumperk)

Místa působení: Domažlice, Šumperk

Literatura: Vorlíček, J.: Osmdesátiny J. Vebera. Domažlický deník, roč. 11, 2002, 07. 02., č. 32, s. 19., Hana, O.: Doplnky Kalendária 2002. Strojopis., Rybičková, S.: Zemřel Jiří Veber, hlavní osobnost listopadu 1989. Publikováno online dne 30. 09. 2010 na internetových stránkách Šumperského a jesenického deníku.

Anotace: Pochází z Moravy, část dětství prožil ve Střelských Hošticích. Po maturitě byl totálně nasazen v Říši, zde poznal svou budoucí ženu Jířinu. Po válce vystudoval Teologickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze a počátkem padesátých let nastoupil jako vikář, později farář, v Domažlicích. O několik let později ztratil státní souhlas k výkonu profese a jezdil jako závozník, později řidič u ČSAD. Třináct let působil jako farář v Šumperku - opět do odebrání státního souhlasu. Jezdil pak jako řidič v šumperské nemocnici. Signatářem Charty 77 a člen VONS. V roce 1989 stál u zrodu Občanského fóra v Šumperku, stal se jeho mluvčím, působil v prvním polistopadovém městském zastupitelstvu. Během posledních let svého života navštívil několikrát Domažlice.

- 100. výr. narození

Wrba, Heinrich, prof., MUDr. - onkolog

* 14. 02. 1922 - Holýšov (dříve okr. Domažlice, nyní okr. Plzeň-jih)
+ 07. 09. 2001 - Vídeň (Rakousko)

Místa působení: Heidelberg, Mnichov (vše Německo), Vídeň (Rakousko), Domažlicko

Literatura: Valeš, J.: Holýšovský rodák - profesor Dr. Heinrich Wrba. Nové Domažlicko, roč. 1, 2007, 12. 12., č. 6, s. 24., (seb). Opravili hrobku rodiny Dr. Heinricha Wrby. Domažlický deník, roč. 18, 2009, 15. 08., č. 190, s. 2.

Anotace: Syn místního učitele a dcery sklářského odborníka. V roce 1938 absolvuje německé gymnázium v Plzni, již roku 1940 je pak povolán do německé armády. Krátce slouží v Českých Budějovicích, v listopadu 1940 nastupuje do vojenské školy v Laboe, kde studuje obor technické inženýrství. Po ukončení školy je odvelen na ponorku U-218, na jejíž palubě působí po celou dobu 2. světové války. V květnu 1945 se posádka U-218 vzdává u města Bergen v Norsku spojeneckým vojskům a je umístěna do zajateckého tábora ve Skotsku. Zde Wrba začíná se studiem medicíny. Po propuštění v roce 1948 pokračuje ve studiu jako student Fakulty přírodních věd v Hamburku a již roku 1950 nastupuje na místo vědeckého asistenta na Institutu patologické anatomie univerzity v Heidelbergu. V roce 1952 promuje a získává doktorát v oboru lékařství. Od roku 1952 pracuje jako lékař na Institutu pro experimentální výzkum rakoviny v Heidelbergu. Následně vystřídal několik pracovišť, až v roce 1967 využívá nabídky univerzity ve Vídni. Tam pak jako přednosta vědeckého oddělení pro aplikovanou a experimentální onkologii působí až do svého odchodu do důchodu v roce 1982. Během svého života napsal více jak 260 vědeckých prací, byl členem řady mezinárodních lékařských a přírodovědeckých společností. Poslední návštěvu rodného Holýšova uskutečnil v květnu roku 2001. - 100. výr. narození

Znáte to jméno?

Výročí regionálních osobností Domažlicka na měsíc únor 2022

Sestavil: Petr Vecka

Odp. red.: Bc. Lenka Schirová

Domažlice: Městská knihovna Boženy Němcové, 2022. Neustránkováno, 7 výtisků

Tisk: Městská knihovna Boženy Němcové Domažlice